

Бранко Чегец
Полн месец во Истанбул

Културна установа Блесок

ЕДИЦИЈА БОРЕА

Copyright за македонското издание: © Културна установа Блесок, 2014.
© Meandarmedia 2012. Сите права се задржани.

Ниеден дел од оваа публикација не смее да биде репродуциран на кој било начин без претходна писмена согласност на издавачот.

Наслов на оригиналот:

Branko Ćegec, "Pun mjesec u Istanbulu"

Објавувањето на оваа книга го помогнаа
Министерството за култура на Република Македонија

и Министерството за култура на Република Хрватска

CIP – Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“, Скопје
821.163.42-1

ЧЕГЕЦ, Бранко

Полн месец во Истанбул : лица, слоеви / Бранко Чегец ; превод од хрватски Игор
Исаковски ; фотографии Бранко Чегец. - Скопје : Блесок, 2014. - 128 стр. : илустр. ; 17 см.
- (Едиција Бореа ; кн. 32)

Белешка за авторот: стр.119

Превод на делото: Pun mjesec u Istanbulu / Branko Ćegec

ISBN 978-9989-59-596-7

I. Ćegec, Branko види Чегец, Бранко

COBISS.MK-ID 96416266

Бранко Чегец

ПОЛН МЕСЕЦ ВО ИСТАНБУЛ

Лица. Слоеви

превод од хрватски: Игор Исаковски

фотографии: Бранко Чегец

Културна установа БЛЕСОК

Скопје, 2014

содржина

контрареволуција	7
мачу пичу	8
че	9
цреша	12
за читањето	13
паѓање на темнината на исток	14
геј и град	18
енциклопедија	19
горе	21
успивање	24
локално	28
јазик	30
потоп	34
fever	35
tuz	37
јужна утеха	40
појадок во куќата house	42
енформел	44
џез	48
покер за појадок	52
популизам	54
жената со ламтеж по мраз	58
знамиња	62
концерт на плоштадот галата	63
клацкалка	65
без допир	67

излетување од бракот	70
ускудар	74
street life	75
ара ѓулер	78
наназад	82
ткаење	84
петар панк	86
реклама за смрт	90
сабота	92
зборови	96
пишување и моќ	98
ослободување на очите	100
Фрагменти за фотографијата	
крадец на лица	105
перење	106
фотографирање на сламниг	107
очи што пукаат	108
зонтаг и барт	109
воајеризам	110
убавина која ме избегнува	111
зошто не сакам да фотографирам градби?	112
приближување на континентите	114
враќање	115
Белешка за авторот	119

контрареволуција

изнуруваш зад стаклото: не врекаш, не соработуваш.
 низ улицата протатнуваат тимпани и вештерки.
 те изненадува младоста, снеговите на образите.
 потем полноќ: подивена.
 дошле коњите: избегале.
 се симнала од небото: запржила.
 низ лево, низ десно, низ гром, низ пекол:
 одломка која никој не ја разбира.
 се развлекла во насмевка.
 волчешко око се мие во излогот.
 репродуцира маркетинг и автономија.
 наидува глутница, провалува орда,
 карванот мирно врви:
 олдтајмери, јавачи на јамахи,
 тегли како клисури.
 си се симнуваш од образот и ме помолуваш
 со левата дојка за микрочип и колбаси,
 со десната дојка за пергамент и револуција:
 го земаш таблетот како огледало и го зафрчуваш
 точно по средината на босфор.

мачу пичу

ме грее од очите додека зборуваш: страшно е топло
 во студените анди.
 костум за преживување на сите паралели,
 климав деф, потснимени дискови,
 звук кој го проголкуваат волци.
 се загледувам и не можам.
 се вртам и не можам.
 ми се лизга погледот низ влагата на залезот.
 последните зраци цртаат модно на бакарна подлога:
 крајот на сликањето е почеток на скулпторството,
 или обратно.
 залезот помага да се распрснат идеите:
 од маѓепсаниот круг нема излез,
 нема филозофија,
 ниту хемикалии со кои би можел да ја слечам возбудата.
 маката на запишувањето се крева во молкот
 на фотографијата.
 фотографија во молк.
 колку море има до Боливија?
 колку до перу?
 еве моралес ја собрал жетвата.
 почнува сезоната на пеење.
 се загледувам и не можам.
 се вртам и не можам.
 какво килаво завеслување за таква оддалеченост?

че

аврупа пасаж: мачка лежи врз книги.
 ја галиш со цицките. никаде ни звук.
 че виси на сидот од книжарницата.
 пуши, зашто е запаливо!
 стариот книжар ги остри мустаќите и
 мавта со показалецот.
 мачката ти ја наместува насмевката:
 влегуваш во објективот, се соблекуваш,
 го танцуваш целиот репертоар
 ориентални танци,
 не дишеш,
 префрлуваш превез преку образот
 за телото да биде слободно,
 далеку од очите.
 објективот е нашата тајна:
 во него скокнуваш низ облаци
 се разлистуваат годишните времиња
 и други пролети.
 че го јавнува моторот и пасажот исчезнува во чад:
 по подот се растуриле семки,
 силен провев ја исчисти прашината
 и контејнерите.
 ти храбро отчекори,
 држејќи се за рака,
 за да не го изгубиш ориентирот
 во надојдената река истиклал.

цреша

левиот образ беше мермер, десниот босфор.
 меѓу водата и каменот циркулираа
 стомачни танчарки:
 две мрднувања – една лира: од маса до маса.
 образот од мермер ја запи математиката.
 оној од вода милуваше бедро на траектот,
 па замолчи засекогаш.
 мораше да се заминe од минатото.
 излегуваш.
 си ја заборавила облеката!
 се сопнуваш.
 паѓаш.
 ти беше сонце.
 имаше сончоглед.
 маж и жена.
 читање на евангелие во темна соба.
 сидовите немаат уши.
 креветите немаат очи.
 едни помнат, други запоставуваат.
 едни гледаат, други оспоруваат.
 црешов поглед, одливи од чоколада,
 пржилница за кафе под прозорецот.
 си ги заборавила ситните пари
 и сега го проколнуваш мигот
 кога застава
 и го погледна маѓепсаниот камен.

за читањето

поминаа четири супермени:
 едниот беше убав,
 едниот со зелена коса,
 едниот беше жена,
 четвртиот црташе по облаците.
 дојде црвениот коњ и ги распара гајчичките.
 навивачите завиваа, мегафоните стенкаа:
 таа ги рашири нозете во излогот и отпи голтка:
 сакаше да ја покаже пичката,
 но завесата се оттргнуваше:
 само за домашна употреба!
 нога преку нога во барот на глорија џин.
 блицовите затаија,
 миграциите не престануваат,
 некој изговара четири зборови на унгарски.
 доаѓа супермен и распалува рафал.
 во него конфети.
 нозете се отворена книга која мораш да ја прелистуваш.
 ништо не останува за иднината:
 таа е преселена на ахирет
 и те гледа од светата направа.
 следува филм за слобода и марифетлаци.
 книгата се отвора и се затвора.
 менува невозможни положби.
 на чекор до порнографија.

паѓање на темнината на исток

колачот со ф'стаци исчезнува во еден залак.
 слепиот пејач ја сменил фризурата,
 се избричил, облекол нова кошула.
 звукот не нешто на што се согласуваме.
 тој ни се засекува во сите страни на светот
 и ја растура ориентацијата:
 горе е долу, долу е запад,
 истокот е дополнително и така
 четириесет илјади километри.
 таксиметарот не работи во самрак
 додека има застој на мостот помеѓу континенти.
 која страна е помрачна?
 секогаш онаа во која доаѓаш.
 малку месеци има на менито,
 а веќе се огласува фајронт:
 трубачите потцупнуваат,
 тапанарите ги однесуваат весниците и сладоледот:
 доцна е за шопинг и паузирање.
 ги собираш своите кесиња и излегуваш:
 топло е, студено е
 меѓу нозете.

изложба

курвите се заклучени!
 на надзорниот пункт полицијата легитимира.
 ги миеш нозете, ги миеш рацете,
 се тушираш и се тестираш:
 болеста нема да влезе,
 прозор мора да падне,
 или барем огледалото.
 дожд од кондоми надира од запад,
 го урива ризикот, ја поебува егзотиката.
 онаа другата, еротиката,
 умре сама од себе.
 каде води ебењето без ризик?
 трудните пеачки браќа се
 и сестри на екцесот.
 тие проповедаат страв
 додека се стискаат во баровите покрај брегот:
 морето е ретровизор
 во кој се огледува опасноста.
 предавничко море
 помалку дава одошто зема.
 колона слепи во ред за влезници.
 им поделуваат разни кутии,
 вилиците ги фрлаат во чаша.
 потоа прават изложба
 во истанбул модерн.
 секој четврток
 влезот е слободен.

геј и град

лепилото на попладнето лази по маслосаната кожа.
 gay pride на плоштадот таксим поминува ведро.
 конфетите и сладоледот се лапаат сè пострасно.
 силиконската *шоа* со новите цицки го пробива звучниот
 сид.
 свежо зашилена глава удира во објективот.
 вели: и покрај сè,
 се набив на кур!
 планинската служба за спасување
 тапка во приправност.
 полицаец вози низ толпата и
 лежерно телефонира директен пренос.
 џуџе исчезнува во црна дупка
 покрај човек без нозе
 кој продава среќа.
 гордоста се спушта на половина копје.
 хигиената неочекувано попушти.
 прстите се забиваат во гладно месо,
 а не е ниту карневал ниту авантура.
 летаат конфети низ истиклал,
 силиконските разделби се на дното од филмографијата.
 имам нос за настан,
 вели очајниот меланхоличар
 и ја гасне црната камера.

енциклопедија

лице кое минува,
 лице кое не се заборава,
 лице кое никогаш нема да успее,
 лице на среќа,
 лице на мафијаш,
 лице на трансвестит,
 лице на мајка и лице на домаќинка,
 лице на политика,
 посрамено лице,
 лице на нација,
 лице кое се подава,
 лице на тајна и лице на пораз,
 сомнително лице,
 лице на кое не се сеќаваш четири секунди,
 лице на таткото на татковината,
 лице на евнух, на бараба, на губитник,
 лице на сифилистичар,
 лице на судија, уличар, банкар,
 лице на кошмар,
 лице на вртимушка, мастодонт, собарка,
 лице на курва,
 лице на поет,
 лице на кочијаш, пазарцика и невино дете,
 лице на зависник,
 лице на народна суровина,
 лице на музичар, на моторција,

на стражар пред влез во мавзолеј,
 лице на моќна танчарка,
 лице на подлец,
 лице на домино и лице на светец,
 карамболирано лице,
 лице на клоун,
 лице на стриптизета,
 лице на шверцер и мизерија,
 лице на смок,
 лице на рајски рапсод,
 лице на лихвар,
 лице на боксер со сплескан нос,
 лице на индијанец,
 лице на махараџа,
 коњско лице и лице на коњаник,
 мило лице,
 лице не убиец,
 библиско лице,
 лице од марс
 и лице од венера,
 лице на верник и лице на предавник,
 лице на насилство,
 лице без наличје,
 лице кое сее страв,
 лице на смртта и лице на враќањето.
 лице од кое не можеш да побегнеш.

горе

црешите се само рефлекс во очилата.
 пиеш пиво на тераса од седумкатница.
 стискаш нога меѓу нозете.
 лево и десно зборуваат турски.
 во средината шпански.
 фотографирањето е претстава
 од која излегуваш озарена и сочна.
 бојата не коктелот е неподнослива,
 знам дека не можеш да го испиеш,
 но синтаксата на непознатото
 секоја можност ја остава отворена.
 бизарни ликови кружат низ орбитата
 и извикуваат пароли на продавачи на цреши.
 почнува битката за галатасарај, траект и бешикташ.
 штом ќе почне – завршува!
 потоа прикаската се повторува.
 се качуваш на барското столче,
 ја надвишуваш архитектурата.
 ветерот не милува.
 во него има кошници со овошје,
 диви цветови и ракија.
 близината расне во висина.
 оковите се затвораат.
 меурите од сапуница
 се распрснуваат во боја
 на немо знаме.